

НАРОД

Народ излази свакога дана по подне.
Штампарнија се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

TARDE VENISTI

У жеку битака на Западу, кад се учестано помиње могућност аустриске офанзиве на италијанском фронту, када вест о посети цара Карла на италијанском фронту.

Још почетком марта немачка штампа је јучно почела нападати Аустрију због непредузимања напада на своје фронту, и том приликом приписивало се аустриској неактивности могућност, да чак и италијанске трупе учествују на делу француског фронта на западу.

Од Аустрије се тада тражило, да, кад већ не може узети учешћа на другој страни, зада бар посла Савезницима на своје фронту.

У то време почињу увећана дезертирања југословенских борбених јединица у аустриској војсци, крвави нереди у унутрашњости и побуне на флоти.

Као последицу тога имамо смењивање адмирала Негована, због побуне маринских у Котору, и команду над флотом предузима сам цар Карло. И у другом делу оружане снаге аустриске дешава се једна значајна промена, генерал Боројевић се замењује чистокрвним Немцем.

Кад је Римски Конгрес расчистио појмове и односе између Италије и Југословена, и кад је италијански баук на Јадранском Мору замењен братским позивом на заједничку борбу, не

може се већ више ничим утицати на Југословене и остале народе у Аустрији, да за њу лију своју крв. Онда је сваки, ко није могао бити добар Немац проглашен за рђавог Аустријанца, или још боље, за доброг Словена. Једино средство, којим још може утицати аустриска команда на своје трупе других народности сем Немаца и Маџара, остаје терор и спровођење дисциплине најгрубљим насилним путем.

Пут цара Карла на италијански фронт изабран је у згодан момент. Прави циљ врло згодно се може прикрити већ раније пуштеним гласовима о офанзиви на италијанском фронту, која и ако би се предузела, имала би више карактер једне потребне политичке манифестације, него чисто војне акције.

Пробуђено осећање словенске солидарности преданом и пуном жртвовања агитацијом, легализовано Римским Конгресом и изјавама државника савезничких даће своје плодове. Ако се жели овим путем подићи дух и морал аустриске војске, или у њој створити већ разорено јединство, то се неће успети.

ПРЕД РЕВОЛУЦИЈОМ

Цирих. — »Пестер Лојд« доноси једну званичну ноту о унутрашњем стању у Аустрији. У званичним круговима се говори — вели се у

ноти — да се у најкраће време може очекивати револуционарни покрет. То се тврди са таквом сигурношћу, као да се дошло до позитивних доказа. У ноти се даље спомиње, да Споразум сад отворено тражи савез са Словенима из монархије. Споразум обећава Чесима и Југословенима испуњење њихових националних захтева, настоја да покрене Пољаци и обећава народима Русије и Румунији, да ће се на општој конференцији о миру поништити уговор у Врест Литовску и Букурешту. Нота завршава, да кад влада отворено објављује те ствари, да је то најбољи доказ, да их се не боји. То објашњење веома је сумњиво, јер су скоро све владе у очи револуције и публиковале сличне ноте, којима су хтеле утицати на јавно мишљење, али је то увек остало без икаквог утицаја на развој револуције.

НАПАДАЈУ НАЈЗЕРА

Хаг. — »Хамбургер Ексоцијалистички лист групе већине и патриота, напада оштро ситуацију створену у Пруској одбацавањем изборне реформе. Напада што је ретка ствар, самога Вијећа:

»Он је свечано дао своју реч, али је увидео, да је не може одржати. Постоји између двеју ствари једна: или је желео да мистифицира свој народ, или се нашао пред неком много јачом силом чак и од монархије?

Ма како било, социјалисте и либерали Пруске биће уверени, један пут заувек, да је могућност стварања једне социјалне мо-

нархије у нашој земљи само уобразиља.

Жалосно је што, док се пролетери туку у рововима, владајућа класа одузима свако право грађанско и својим држањем сматра да би изгубила рат, ако би дала народу опште непосредно и једнако право гласа.

ДУЖНО ПРИЗНАЊЕ

Париз. — У политичким круговима се истиче, да држање Словена последњих месеца, заслужује сву помоћ и сву симпатију Споразума. Упркос руског пада, Чеси, Пољаци и Југословени нису прекинули борбу, шта више појачали су је и успели су, да у самој Аустро Угарској закључе тројни савез, који толико мучи Беч. Словени имају апсолутну веру у победу Споразума, која ће им донети слободу, и сва њихова дела и њихове одлуке руководе се овом вером. Сва дела, сви покрети ових словенских потлачених народа, доказују, колико су они достојни да буду ослобођени и њихова су дела, у правој њиховој вредности, признале владе Споразума Версаљском Декларацијом.

РАД ЗА ПОБЕДУ

Париз. — Председник италијанске владе Орландо изјавио је »Тану«, да су се за три дана конференција у Версаљу, савезничке владе осећале уједињене као никад од сада. непријатељ се вара, ако мисли, да ће његови напади и његови маневри разбити наш морални фронт. Познавање истине не доводи до песимизма. Кад се италијанска

војска повлачила у октобру 1917, није се ни помислило да ће се она после седам месеци појавити потпуна и неустрашива, као што се види из италијанских дивизијама које су дошле на западни фронт. И сумњало се такође у амерички напор, да ствар на непријатељском има надмоћност духовне живе снаге над материјалном разорном снагом.

»Орландо је закључио:» У тешким данима нећемо попустити, нећемо правити неправде у данима успеха. Не само да нас ништа неће моћи да одвоји од наших Савезника, него се осећамо солидарни са сваким народом, који се бори да добије своју независност, како то јуначки раде Чеси. Тако са чврстом вољом и мирном савешћу одлучно наставимо рад за победу.»

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Штокхолм. — Све вести, које стижу из Немачке, показују, да немачки војни шефови

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Царих. — Велики немачки листови и берлинска штампа признају, да офанзива кронпринчева није дала очекиване резултате због жестине француских контра напада. У Берлину први пут од 8 марта предвиђају скоро стабилизацију фронта. Мисли се да ће офанзива бити продужена. Али место, на коме ће се она обнови, даје многи материјала за претпоставке.

Париз. — Ситуација Савезника на западном фронту је задовољавајућа. Отпор и савезнички контра напади проузрокују велику забуну

захтевају од Аустрије да предузме офанзиву, на италијанском фронту и веома су незадовољни због неактивности свога савезника. Лист »Александра«, под немачким утицајем публикује један симптоматичан чланак у том погледу. Чланак каже да затишје на италијанском фронту изнемајуће, нарочито после састанка двају царева. Не може да се схвати непомичност Аустрије. Каже се, да Аустрија даје пасивни отпор, али то не спречава Италију, да шаље трупе у Француску против Немачке која је већ више пута помогла Аустрију и извукла је из тешких ситуација. Аустријанци, наставља се у чланку не могу више очекивати, да Немачка дође у помоћ својим трупама и у осталом, Аустрија не би то могла ни пожелити, ако хоће да сачува нешто ауторитета за конференцију о миру.

у непријатељским редовима, чији су губитци огромни. Доб јуче, већ је непријатељ ангажовао велики број дивизија а друге су биле већ на путу, да попуне велике празнине. Изгледа, да је се непријатељ, упркос огромних губитака, решио да по сваку цену настави офанзиву.

Париз (званично). — У току ноћи само акције од мале важности. Французи су успели да изврше више испада у непријатељске линије северно од Гривена у пределу Курсела и за-

ФЕЛТОН

С У М Њ А

Чујеш, Борфе, ја сам стари пријатељ твоје породице и ратни друг твог несретног оца, који је издахнуо на мојим рукама, препоручивши ми своју породицу. Не заборави да ми оца света и да ти ја желим добро. Разумем, да је част нешто најузвишеније, и кад не би било никакве сумње, ја бих ти сам рекао: Уби је. Али овде треба бити веома опрезан, да не извршиш један тежак злочин, убивши евентуално једно невино створење. Ја многа сумњам. Аријана ми не изгледа непоштена. Ја ти саветујем да будеш опрезан и мирац; на тај њеш

начин доћи до истине. — Да, одговори му млади човек око 25 година, високог раста и веома симпатичног изгледа; да, разумем да ништа не знам и да ништа нисам видео, али шта њеш? Ја нагађам. Човек кад љуби има надчовечанску моћ да схвати и погоди највећу тајну. Реци ми шта хоћеш, али ја нисам мирац. Стари пријатељу! да си је видео јутрос кад ми је донела кафу, не би више ни часа сумњао у њену кривицу. Била је хладна, узнемирен какао: »Аријано, зар ме нећеш да пољубиш?« она се збунила, али се брзо

снашла и даде ми два пољупца, истина звучна, али не топла, неискрена.

— О стари пријатељу! Камо среће да се ја варам али сумњам!

У разговору дошли су били до првих сеоских кућа.

Старац је био веома замисљен и нишао је тешко, потпомажући се великим чворастим штаном.

Било је већ подне и пролетно сунце обасипало је својим зрацима цело поље.

Мало даље од тога места терен се лако уздицао, стварајући један брежуљчић, на коме се дизала црква.

Млади човек се заустави. — Пријатељу, рече: Дошао сам до сретне мисли знам сигурно, да ће сутра доћи свештеник да је исповеди. Ја ћу се сакрити и тако ћу дознати све.

— Учипићеш светогрђе, одговори му старац не одбрављујући.

— Шта ми је стало за светогрђе, кад ми је тај начин најгодијији! Знаћу да се осветим, ако...

Већ су били дошли до куће.

— Буди присебан и опрезан! шану му старац.

Борфе отвори полако врата и уђе. Погледа около себе и не виђе никога; уђе у спаваћу собу, у кујну, у дворште: нигде никога.

Његова је жена била, дакле, изишла.

Дође му на памет страшна идеја. Отвори орман и извади један бодез, којим се обично служио у лову. У том моменту чу брзе кораке. Спусти бодез у џеп и стаде пред врата, заузевши сасвим индиферентно држање. Ова се отворише са силином и на врата по-

каза се жена, сва црвена и задихана.

Чим га спази, уплаши се. — Зар си већ ту? упита га полугласно.

— Да, а ти?... настави он мирно.

— Ишла сам да купим дрва.

— Али прошле недеље купила си их довољно.

Она се мало збуни, али се брзо, као обично жене у тим моментима, снађе и одговори му, удешавајући косу:

— Нису била добра, била су влажна.

— Добро, Аријано, рече јој муж смећећи се; пожури и припреми ето.

Док је он умирена ушла у своју собу, Борфе уђе у кујну да види дрва.

— Збогом, Аријано, рече јој сутрадан рано у јутро Борфе, узимајући своју пушку. Ја идем у лов и враћу се тек пред вече. Шта њеш ти да радиш данас?

— Као и обично. Једино ће свештеник доћи да ме исповеда и то ми је досадно.

— Како то? Ти си до сада била толико побожна!

— Е, Боже мој! сад имам да мислим и на друге ствари куд и камо важније.

Он је пољуби у чело пребледиши и удаљи се брзим кораком.

После пола сата он уђе неопажено у дворште и сакри се испод степеница иза дрвеног дувара, којим је била преграђена соба.

После кратког времена уђе свештеник, старац дуге, седе браде са еванђељем и сребрним крстом у руци.

— Свршиће се —

добили око 30 заробљеника.

Наше су трупе напредовале код мајура Лож. Један непријатељски напад у пределу Антеја претрпео је потпун пораз.

На фронту између Виљер Котре и Шато Тиери артиљеријска борба целу ноћ.

Наше патроле задржале су заробљеника у пределу Бисиара, источно од Ремса и у Шампањи.

КРИЗА У БУГАРСКОЈ

Женева. — Журнал де Женеве јавља са резервом да је избила у Бугарској министарска криза. Радолавов је, услед жестоких напада опозиције, поднео краљу оставку. Према информацијама поменутог листа, краљ Фердинанд му је поверио да реконструира кабинет, изабавши негодне елементе. Али пошто Радолавов у томе није успео сматра се као вероватно, да ће на власт доћи Малинов.

О УПЕХУ НА МОРУ

Рим. — Вест о сјајној, одважној операцији италијанске морнарице потапањем аустријског дреднота и оклопњаче, изазвала је велике манифестације у италијанским варошима. Листови истичу важност акције, коју је извршио неустрашиви капетан Рицо, Сицилијанац, онај исти, који је прошле године ушао у тршћанску луку и потопио оклопњачу »Беч«.

Рим. — Аустријска команда, саопштавајући званично пропаганду дреднота »Сент Иштван«, потврдила је војничку и моралну важност акције италијанске морнарице.

Из појединости које прича корветни капетан (мајор) Луиђи Рицо који је стигао у Јакин (Анкона) сазнаје се, да су два торпиљера у извиђању дуж аустријске обале, у ноћи од 27 маја, у часу, кад су намеравали да уђу у своје базе, приметили непријатељску ескадру праћену великим бројем торпиљера. Рицо је одлучио да предузме акцију, успоривши брзину два торпиљера су успели, да неопажено уђу међу непријатељске торпиљере и приближивши се на 200 метара оклопњачама, извршили су напад.

РЕЧ АМЕРИКЕ

Париз. — Посланство Сједињених Држава у Паризу, на основу инструкција примљених од своје владе, упутило је једно писмо Југословенском Одбору, у коме саопштава познату Лансингову симпатичну изјаву о чешким и југословенским захтевима. У писму се вели и ово: »Ова изјава, која ће учинити велики утисак

на словенске народности Аустроугарске, чини крај тврђењима неких, као да је председник Вилсон противник ослобођења народности које су у ропству под Хабзбурговцима.

БУРЈАНОВ ПУТ

Цирих. — Долазак у Берлин барона Буријана пада у исто време кад немачка штампа објављује, да се преговори у овом моменту воде у главном немачком стану о циљевима рата.

Немачки листови објављују да ће се одлука изложити у званичној делегацији, коју ће дати канцелар Хертлин у Рајхстагу.

Барон Буријан учествоваће у преговорима са немачким државницима и војним шефовима.

ИЗ РУСИЈЕ

Лондон. — Настављају се борбе на Кавказу. Кавкаски одбори наредили су мобилизацију свих људи од 19 до 42 године. Концентрација се врши у области Тифлиса.

Више немачко украјинских одреда настављају своје продавање у Русију. Немачка команда изјављује, да је потребно, да се пре закључења руско украјинског мира заузму све важније украјинске области. Код Харкова, Немци марширају на север и исток. Изгледа, да намеравају да заузму Курск, Ростов и Воронеж.

Рачуна се, да су само ових последњих 15 дана Турци побили више од 10.000 Јермена.

Штокхолм. — Унутарње компликације у Русији повећавају тежину ситуације. Мобилизацију коју је објавио Троцки наплази на отпор. Црвена гарда изгубила је своју кохезију. Сви листови у Москви забрањени су, чак и »Дјело Народа« орган социјалиста револуционара. Многи претреси и хапшења извршени су ових дана у целој земљи. Герлиско ратовање раширило се свуда.

Немци су појачали окупационе трупе у Украјини. Велики пожар произвеле су наоружане чете, на железничкој прузи Москва—Казан која је уништило 380 вагона са животним намирницама и муницијом.

ЗАЈЕДНИЧКИ ИНТЕРЕС

Париз. — Др. Едуар Бенеш, секретар народног савета за чешке земље констатује у »Пти Паризијен-у« потпуно подударање савезничке политике и чешких захтева. Интереси су заједнички, и ослобођење 31 милиона људи створило би могућност, да се установи блок народности против Немачке и Аустрије. Тај би блок био уз Споразум и потпуно би парализовао немачку надмоћност.

Дмовски, бивши вар-

шавски посланик у Думи, изјавио је »Еко де Парис«-у, да ће Пољаци са великим задовољством примити изјаву Савезника о ослобођењу народности. Тај ће акт ојачати њихову ситуацију. Од победе савезника Пољаци очекују своју слободу.

СВЕ ВЕЋИ ПОНОР

Цирих. — Јављају из Беча: Данас је у »Наје Фраје Пресе« штампан чланак »Сити смо шкандала,« који је јуче био заплешен. Чланак говори о римском прослави уласка Италије у рат за време које су чешко-словачки добровољци држали почасну стражу принцу од Гала, и о прославама у Прагу, и вели. да су Немци сити ових славенских шкандала и да траже, да се најенергичније мере употребе против Чеха и Југословена, да се увере, да су и они поданици ове монархије, која зна да достојно казни сваког свог издајника.

Дневне Вести

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

За претпрошних 24 сата непријатељ је избацио на варош и периферију 60 граната. Жртава нема. Оштећено и порушено 6 кућа.

За прошла 24 сата непријатељ је избацио на варош 1 гранату и на периферију 67. Жртава нема. Оштећена једна кућа.

СКУП ИНЖИЊЕРА

Удружење српских инжињера и архитекта држаће редован годишњи скуп 10 и 11 јуна тек. год. у баракама француско-српске ос-

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

23 сата. — Никаква акција пешадије целога дана.

Врло жива артиљеријска борба у шуми Агар, јужно од Ене и у пределу између Виљер Котре и Шато Тијери.

Материјалу, који смо запленили Немцима 29 маја, треба додати још 9 топова, од којих 7 тешких и 40 митраљеза.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Наше су ескадриле на француском фронту битке 30 маја вршиле извиђања против немачких апарата. Уништано је 15 немачких аероплана. Једног нашег апарата нема.

На енглеском фронту наши су аероплани извршили успешна извиђања, снимали фотографије и вршили осматрања за артиљерију. Изгубили смо два апарата, а уништили пет немачких; друга 2 непријатељска апарата оборена су ван контроле.

Други коминике јавља, да је 30 маја после подне једна наша ескадрила напала станицу Трев; једна дру-

новне школе на турском гробљу, више Марсовог поља у Солуну. Дневни ред: Извештај управног одбора; избор председника на упражњено место и замењеника за три члана управе; пријем у чланство нових чланова по уставу удружења; претрес питања о раду удружења по повратку у отаџбину; и предлози и питања чланова, ако их буде било.

Према решењу Нач. Штаба Врх. Команде Ђ.О.Бр. 7617 од маја ове год. одобрено је присуствовање овогоме збору и свима инжењерима резервним официрима и војним обвезницима, као и давање, по могућству, потребног осуетва. Почетак рада у 8 часова.

ПРОТИВ ПОКРЕТА

Милан. — Покрет Чехо-Словака и Југословена почео је јаче да узнемирава аустро-мађарске управне кругове.

Према вестима приспелим у Берн, министар председник Сајдлер и министар унутрашњих дела, Торенбург, упутили су један веома строг распис свима властима, у коме наређују, да се предузму најенергичније мере против чешког и југословенског покрета. У исто време, позивају се сви учитељи и свештеници да не раде заједно са оним елементима који раде против очинске царске власти.

САОПШТЕЊА

ПРЕСЕЉЕНА КЊИЖАРА. — Српска књижара М. Ристивојевића пресељена је до самог Серкла француског улица идући од Беле Куле ка Марсовом пољу, с десне стране бр. 6.

Бацила је 1000 кила бомба на фабрике и станицу у Дилингену, као и на фабрике и станицу у Агондожу.

На сектору Бојела француске су патроле заробиле 10 војника.

Авијатика. — 31 маја нишки облаци и мутно време спречили су рад у ваздуху, али наши апарати искористили су кратко побољшање времена, да врше осматрања за артиљерију и извиђања.

Бацили смо 9000 кила бомба на Зебриц, Армантиер и Комин и на објекте на француском сектору битке.

Уништено је 10 немачких апарата а 2 су пала ван контроле. Ми смо изгубили 5 апарата. Густа магла спречила је ноћно летење.

Доцније. — Преко ноћи извршили смо успешне испде у близини Невил Витас и Живанши Ла Басе. Сукоби патрола југозападно од Гавела и северозападно од Мервила, свршили су се у нашу корист; заробили смо

више војника и 2 митраљеза.

Јутрос рано један јаки непријатељски напад на наше нове положаје југо западно од Мери, потпуно је одбијен. Неколико заробљеника остало је у нашим рукама.

Артиљерија је била активна на сектору Виљер Бретоне и у долини Скарпе.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Јуче рано после интензивне артиљеријске припреме непријатељ је покушао да форсира наше одбранбене положаје у кланцу Тонале, бацивши у напад пешадију на положаје Гима Кад и на Монтифело. Благодарећи јаком отпору наших трупа напад се разбио о прве наше линије. Узастопни контра напади наше пешадије и уби-

тачна концентрацион артиљеријска ватра зауставили су непријатеља и дефинитивно га одбацили.

Непријатељ је поновио напад од 21 до 22 сата, али је с места заустављен нашом баражном ватром. Непријатељеви су губитци тешки. 130 заробљеника који припадају 4 разна пука, и више митраљеза остало је у нашим рукама.

Оборен је један непријатељски аероплан.

АМЕРИЧКИ КОМИНИКЕ

Непрестани артиљеријски двобој у Вевру. Задрбили смо заробљеника у Пикардији.

Прошле ноћи су амерички авијатичари извршили свој први излет на немачке вароши. Бомбардовали су са успехом Домари Баронкур, северозападно од Меца. Сви су се апарати вратили неповређени.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — На скупу удружених социјалиста одлучено је, да сви француски социјалисти помажу Клемансовљевој влади.

Париз. — »Пари Журнал« јавља, да је француска авијатика првих дана нове офанзиве бацила 256.000 кила бомба на непријатељске путеве, а енглеска авијатика 228.000 кила. Француски су авијатичари оборили 61 аероплан контролисан а 81 ван контроле. Енглези су уништили 36 са контролом и 113 ван контроле.

Париз. — Кајо је једним писмом протествовао против спорости у вођењу истраге против њега, услед чега је парламентарна комисија, која је одобрила процес против Кајоа, на пленарној седници, изразила жељу да се процес, против бившег председника, што брже сврши.

Амстердам. — Наступање Турака у правцу Кавказа, изазива у немачким круговима нерасположење. Гроф Ревентлов препоручује Турској, да се окрене према Арабији, Египту и Палестини.

Цирих. — Из Берлина: Били су избори за Рајхстаг у шлеском срезу Лубовиц, чији је досадањи посланик, члан немачког центра, умро. Центар је истакао као кандидата Нелерта, кога су потпомагали либерали и напредњаци. Пољаци су истакли као кандидата пољског радикала Косанги, који је изабран са 12.000 гласова против 8.000.

Штокхолм. — Троцки је издао наређење, да се сви Чехо-Словаци стрељају, који падну у руке црвене гарде.

Париз. — Клемансо, долазећи с фронта, рекао је: Немци у после-

дњим борбама изгубили су 30 дивизија; он сматра ове дивизије за уништене.

Лондон. — Услед бомбардовања од стране савезничких аероплана, Кел је остао без хлеба 15 дана, јер су му комуникације разорене.

Лондон. — »Рајтер« каже: Жестина борби одлучност, коју непријатељ показује и поред огромних губитака, показују решеност непријатеља да оконча битку, било поразом, било победом. Одлучна битка је започета.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Француски коминике саопштава: Французи су у Албанији заузели Варвар и задобили нових заробљеника. На другом сектору једно српско јуришно одељење, ушло је у непријатељске ровове и натерало у бегство посаду, уништивши заклоне.

У пределу Вардара и Струме у више сукоба патрола Савезници су победили, наневши непријатељу губитке.

Јака обострана артиљеријска активност. Авијатичари су наши бомбардовали логоре на многим местима. Много је депоа заплешено.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

1 јуна слабија ватрена активност.

МАЛИ ОГЛАСИ

Српско Трг. Друштво. Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује наше свету, да се користе услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој поштом гални размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

»Народ« прима огласе по умереној цени.